

اصول قانون اساسی

در تونظرات شورای نگهبان

عنوان

اصل سی و پنجم

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۳۹

تاریخ: ۱۳۹۳/۸/۲۶

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل سی و پنجم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۳۹

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۸/۲۶

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

- اصل سی و پنجم ۲
- ۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی ۲
- ۱-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری ۲
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران ۳
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان ۳
- ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی ۳
- ۴-۱- نظریه شورای نگهبان در خصوص استعلام رئیس کمیسیون اصول نظارتی مجلس شورای اسلامی ۳
- ۵- تذکره‌های ارشادی و قانونی شورای نگهبان ۵

اصل سی و پنجم

در همه دادگاه‌ها طرفین دعوی حق دارند برای خود وکیل انتخاب نمایند و اگر توانایی انتخاب وکیل را نداشته باشند باید برای آنها امکانات تعیین وکیل فراهم گردد.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۶۰۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۱۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۷/۱۱/۷ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- در ماده (۱۸۳)^۱ از جهت اینکه متهم را در مواردی از داشتن وکیل

۱. ماده ۱۸۳- متهم می‌تواند از دادگاه تقاضا کند وکیلی برای او تعیین نماید. چنانچه دادگاه تشخیص دهد متهم توان دفاع از خود را ندارد و انتخاب وکیل برای او مقدور نمی‌باشد از بین وکلای حوزه قضایی دادگاه و در صورت عدم امکان از نزدیک‌ترین حوزه مجاور، وکیلی برای متهم تعیین خواهد نمود و در غیر این صورت درخواست متهم را رد می‌کند. در صورتی که وکیل درخواست حق‌الوکاله نماید، دادگاه حق‌الزحمه را متناسب با کار تعیین خواهد کرد و در هر حال حق‌الوکاله تعیینی نباید از تعرفه قانونی تجاوز کند. حق‌الوکاله یاد شده از ردیف مربوط به بودجه دادگستری پرداخت خواهد شد. مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۱ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس به منظور رفع ایراد شورا: ماده ۱۸۶- متهم می‌تواند از دادگاه تقاضا کند وکیلی برای او تعیین نماید. چنانچه دادگاه تشخیص دهد متهم توان دفاع از خود را نداشته باشد و انتخاب وکیل برای او مقدور نباشد، دادگاه از بین وکلای حوزه قضایی و در صورت عدم امکان از نزدیک‌ترین حوزه مجاور، وکیلی برای متهم تعیین خواهد نمود و در غیر این صورت درخواست متهم را رد می‌کند. در صورتی که وکیل درخواست حق‌الوکاله نماید دادگاه حق‌الوکاله را متناسب با کار تعیین خواهد کرد و در هر حال حق‌الوکاله تعیینی نباید از تعرفه قانونی تجاوز کند. حق‌الوکاله یاد شده از ردیف مربوط به بودجه دادگستری پرداخت خواهد شد. نظر شماره ۷۸/۲۱/۵۰۲۵ مورخ ۱۳۷۸/۴/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۳/۱۱ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی:

ایراد معمول در صدر بند (۴۵) نامه سابق شورا [۱-۱-۱]، در خصوص ماده (۱۸۶) فعلی رفع نشده و اشکال مذکور همچنان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۲ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۱۵- ماده (۱۸۶) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۸۶- متهم می‌تواند از دادگاه تقاضا کند وکیلی برای او تعیین نماید. چنانچه دادگاه تشخیص دهد متهم توانایی انتخاب وکیل را ندارد، از بین وکلای حوزه قضایی و در صورت عدم امکان از نزدیک‌ترین حوزه مجاور، وکیلی برای متهم تعیین خواهد نمود و در صورتی که وکیل درخواست حق‌الوکاله نماید

محروم می‌کند، مغایر اصل ۳۵ تشخیص داده شد.

- ۱-۱-۲- عبارت «در صورت تشخیص ضرورت» مذکور در ذیل ماده (۲۱۸)،^۱ خلاف اصل ۳۵ قانون اساسی تشخیص داده شد.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

- ۴-۱- نظریه شماره ۶۶۱۷ مورخ ۱۳۷۳/۴/۲۹ شورای نگهبان در خصوص استعلام رئیس کمیسیون اصول نظارتی مجلس شورای اسلامی:

شماره: ۲۲۱۴۴-۶

تاریخ: ۱۳۷۳/۴/۲۲

شورای محترم نگهبان «دامت برکاتهم»

سلام علیکم

با ایفاد نامه مورخ ۷۳/۴/۵ جمعی از سردفتران اسناد رسمی تهران در مورد حق

دادگاه حق الوکاله را متناسب با کار تعیین خواهد کرد و در هر حال حق الوکاله تعیینی نباید از تعرفه قانونی تجاوز کند. حق الوکاله یاد شده از ردیف مربوط به بودجه دادگستری پرداخت خواهد شد.

۱. ماده ۲۱۸- در هنگام رسیدگی به جرایم اطفال، دادگاه مکلف است به ولی یا سرپرست قانونی طفل اعلام نماید در دادگاه شخصاً حضور یابد یا برای او وکیل تعیین کند. چنانچه ولی یا سرپرست قانونی اقدام به تعیین وکیل ننماید و خود نیز حضور نیابد در صورت تشخیص ضرورت، دادگاه برای طفل، وکیل تسخیری تعیین خواهد کرد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۱ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲۲۰- در هنگام رسیدگی به جرایم اطفال، دادگاه مکلف است به ولی یا سرپرست قانونی طفل اعلام نماید در دادگاه شخصاً حضور یابد یا برای او وکیل تعیین کند. چنانچه ولی یا سرپرست قانونی اقدام به تعیین وکیل ننماید و خود نیز حضور نیابد، دادگاه برای طفل، وکیل تسخیری تعیین خواهد کرد.

۲. نامه جمعی از سردفتران اسناد رسمی تهران به این شرح می‌باشد:

۱۳۷۳/۴/۵

انتخاب وکیل جهت دفاع از اتهامات وارده در دادگاه‌های انتظامی سردفتران که به موجب ماده (۳۴) قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۵۴ تشکیل می‌شوند، استدعا دارد دایره شمول اصل (۳۵) قانون اساسی را نسبت به دادگاه‌های مذکور و مراجع دیگری چون دادگاه انتظامی قضات، هیئت‌های انتظامی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها، هیئت‌های انتظامی سازمان‌های نظام پزشکی، هیئت‌های تشخیص و حل اختلاف، هیئت‌های رسیدگی به تخلفات کارکنان رسمی دولت و شعب دیوان عدالت اداری تفسیر و امر به ابلاغ فرمایند.

محمدعلی شرعی

رئیس کمیسیون اصول نظارتی مجلس شورای اسلامی

(اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی)

شماره: ۶۶۱۷

تاریخ: ۱۳۷۲/۴/۲۹

رئیس محترم کمیسیون اصول نظارتی مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۲۱۴۴-۶ مورخ ۷۳/۴/۲۲:

موضوع در جلسه رسمی مورخ ۱۳۷۳/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا

بدین شرح اعلام می‌گردد:

کمیسیون محترم اصل ۸۸ و ۹۰ مجلس شورای اسلامی

احتراماً عطف به قانون انتخاب وکیل توسط اصحاب دعوی مصوب ۷۰/۷/۱۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام که به موجب آن «اصحاب دعوی حق انتخاب وکیل دارند و کلیه دادگاه‌هایی که به موجب قانون تشکیل می‌شوند مکلف به پذیرش وکیل می‌باشند»؛ با توجه به لفظ عام «کلیه دادگاه‌هایی که به موجب قانون تشکیل می‌شوند و اینکه تعیین نگردیده چه نوع دادگاه‌هایی اعم از کیفری یا حقوقی و یا انتظامی مورد نظر است و با توجه به اینکه دادگاه‌های انتظامی سردفتران به موجب ماده (۳۴) قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۵۴ تشکیل می‌شوند، لذا آیا به نظر آن اداره محترم، سردفتران اسناد رسمی نیز حق خواهند داشت برای دفاع از اتهامات خود وکیل انتخاب نمایند و آیا ماده واحده مذکور و اصل ۳۵ قانون اساسی شامل دادگاه‌های انتظامی سردفتران و دفترباران نیز می‌گردد؟

قبلاً از بذل توجه آن اداره محترم سپاسگزاریم.

سران دفاتر اسناد رسمی تهران

«به لحاظ اینکه اصل سی و پنجم قانون اساسی حق انتخاب وکیل را در غیر دادگاه‌ها نفی نمی‌کند؛ از این رو اصل مذکور نیاز به تفسیر ندارد و مرجع تفسیر قوانین عادی شورای نگهبان نمی‌باشد.»

قائم مقام دبیر شورای نگهبان
احمد علیزاده

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نمکبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
را ایفا و تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir